Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Przedmiot fakultatywny: Instytucjonalizacja byłych prezydentów oraz pierwszych dam w amerykańskim systemie politycznym, PG_00215078		
Kierunek studiów	Amerykanistyka (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	3	Język wykładowy	angielski
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca			
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Iwona Świątczak-Wasilewska	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Iwona Świątczak-Wasilewska	

Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu	Celem kursu jest zapoznanie studentów z rolą byłych prezydentów i byłych Pierwszych Dam w amerykańskim systemie politycznym.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[AMERL3_U03] Potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej, aby identyfikować, analizować, interpretować i wyjaśniać zjawiska i procesy kulturowe w Ameryce Północnej, korzystając z pojęć i metod z zakresu nauk o kulturze i religii.	Potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej, aby identyfikować, analizować, interpretować i wyjaśniać zjawiska polityczne i kulturowe w Ameryce Północnej, korzystając z pojęć i metod z zakresu nauk o polityce.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[AMERL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu amerykanistycznego kulturoznawstwa i literaturoznawstwa oraz podstawowej wiedzy kontekstowej studiów amerykanistycznych dotyczącej historii, nauk społecznych, geografii, językoznawstwa i sztuki i języka angielskiego.	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu amerykanistycznego kulturoznawstwa oraz podstawowej wiedzy kontekstowej studiów amerykanistycznych dotyczącej historii, nauk społecznych, geografii i języka angielskiego.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK5] realizacja zadania problemowego
	[AMERL3_W05] Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą podstawowego aparatu pojęciowo-terminologicznego z zakresu nauk o kulturze i religii mającego zastosowanie w badaniach zjawisk i procesów kulturowych w Ameryce Północnej.	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą podstawowego aparatu pojęciowo-terminologicznego z zakresu nauk o polityce mającego zastosowanie w badaniach zjawisk i procesów kulturowych w Ameryce Północnej.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu	Kurs poświęcony jest instytucjonalizacji postprezydentury (czyli okresu po zakończeniu prezydentury) oraz roli małżonek prezydentów w polityce Stanów Zjednoczonych po zakończeniu kadencji prezydenta. Po przyjęciu 22. poprawki do Konstytucji USA w 1951 r., która ograniczyła możliwość sprawowania urzędu prezydenta do dwóch kadencji, okres po zakończeniu prezydentury zyskał na znaczeniu jako odrębna instytucja polityczna. Kurs przedstawia ewolucję amerykańskiej postprezydentury i podkreśla, że wszyscy prezydenci USA sprawujący urząd po II wojnie światowej pozostawali aktywni politycznie również po odejściu z Białego Domu, wykorzystując zachowane „resztki władzy" (residues of power). Istotnymi etapami procesu instytucjonalizacji były m.in. ustawa o bibliotekach prezydenckich (Presidential Libraries Act) z 1955 r., która stworzyła podstawy funkcjonowania bibliotek prezydenckich, oraz ustawa o byłych prezydentach (Former Presidents Act) z 1958 r., przyznająca im emerytury, biura i personel. Ważnym krokiem w instytucjonalizacji postprezydentury było również uchwalenie ustawy o dokumentacji prezydenckiej (Presidential Records Act) w 1978 r. Studenci poznają różne modele funkcjonowania byłych przywódców amerykańskich i ich małżonek oraz porównają kariery wybranych byłych prezydentów i ich małżonek przed i po wprowadzeniu tych regulacji. Przeanalizują także, w jaki sposób byli prezydenci angażowali się w działalność polityczną, społeczną i związaną z kształtowaniem polityk publicznych, funkcjonując w szerszych ramach amerykańskiego systemu politycznego, lecz nie zajmując formalnych stanowisk rządowych. Kurs obejmuje również analizę publicznych, charytatywnych i politycznych ról pierwszych dam, osadzając je w szerszym kontekście współczesnych form oddziaływania prezydenckiego oraz budowania politycznego dziedzictwa. Przykładowe treści: I. Modele postprezydentury I: pierwsi prezydenci (Hecht, Marie B. 1976. Beyond the Presidency: The Residues of Power. New York: Macmillan.) 1. Prowadzenie działań wojennych (warmaking). 2. Działania na rzecz pokoju (peacemaking). 3. Ponowne ubieganie się o urząd prezydenta (running again). 4. Działalność partyjna (partisan politics). 5. Narzędzia pozostające w dyspozycji urzędujących prezydentów (tools of the incumbents). 2. Modele postprezydentury II: prezydenci na przestrzeni dziejów (Belenky, Irina. 2004. „The Making of the Ex-Presidents, 1797–1993: Six Recurrent Models". Presidential Studies Quarterly.) 1. Wciąż ambitni (the still ambitious). 2. Wygasłe wulkany (exhausted volcanoes). 3. Polityczni dorywczy gracze (political dabblers). 4. Pierwsi obywatele (first citizens) – analiza wypowiedzi prezydenckich, wspomnień i innych materiałów. 5. Orędownicy określonej sprawy (embracers of a cause). 6. Poszukujący rehabilitacji i oczyszczenia z zarzutów (seekers of vindication). 3. Modele postprezydentury III: prezydenci po 1945 r. – współczesna postprezydentura (Instytucjonalizacja postprezydentury w latach 50. XX w.: 22. poprawka do Konstytucji USA, ustawa o byłych prezydentach, ustawa o bibliotekach prezydenckich oraz ustawa o dokumentacji prezydenckiej). 1. Ochrona i wzmacnianie własnego dziedzictwa politycznego (legacy protection and enhancement). 2. Zaangażowanie polityczne (political engagement). 3. Doradztwo w zakresie polityk publicznych (policy advice). 4. Działalność zarobkowa (moneymaking activities). 5. Działania na rzecz dobra publicznego (public good deeds). 6. Funkcje ceremonialne (ceremonial functions). Morgan, Iwan. „After the White House: The Modern US Post-Presidency". W: Former Leaders in Modern Democracies, s. 12–32, 2012. 4. Presidents in business. Fortunato Mustella. II. Pierwsze damy: modele wpływu (m.in. typologia Watsona, 1999, ale również inne typologie). 1. Pełnoprawne partnerki (full partners). 2. Partnerki o ograniczonym zakresie wpływu (partial partners). 3. Partnerki działające za kulisami (behind-the-scenes partners). 4. Partnerki w relacji małżeńskiej (partners in marriage). 5. Niepartnerki (nonpartners). III. Ewolucja Urzędu Pierwszej Damy (Office of the First Lady, OFL) i jego integracja z Biurem Białego Domu (White House Office, WHO) 1. Eleanor Roosevelt – stworzenie podstaw funkcjonowania Urzędu Pierwszej Damy. 2. Jacqueline Kennedy i Lady Bird Johnson – integracja Biura Białego Domu z Urzędem Pierwszej Damy. 3. Betty Ford. 4. Rosalynn Carter. 5. Hillary Clinton. 6. Michelle Obama.
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość języka angielskiego na poziomie B2.
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Test teoretyczny	51.0%	20.0%
opracowanie i prezentacja zadania problemowego	75.0%	50.0%
ćwiczenia na zajęciach	75.0%	30.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Books and book chapters Hecht, Marie B. 1976. Beyond the Presidency: The Residues of Power. New York: Macmillan. Theakston, Kevin, and Jouke de Vries. “Introduction.” In Former Leaders in Modern Democracies, 1–11. 2012. https://doi.org/10.1057/9781137265319_1 Theakston, Kevin, and Jouke de Vries. “Conclusion.” In Former Leaders in Modern Democracies, 233–249. 2012. https://doi.org/10.1057/9781137265319_12 Morgan, Iwan. “After the White House: The Modern US Post-Presidency.” In Former Leaders in Modern Democracies, 12–32. 2012. https://doi.org/10.1057/9781137265319_2 Theakston, Kevin. Comparative Perspectives. In After Number 10, 226–237. 2010. https://doi.org/10.1057/9780230281387_10 Musella, Fortunato. Presidents in Business: Career and Destiny of Democratic Leaders. European Political Science Review 7, no. 2 (2014): 293–313. https://doi.org/10.1017/S1755773914000149 Journal Articles Watson, Robert. “Source Material: Toward the Study of the First Lady: The State of the Scholarship.” Presidential Studies Quarterly 33, no. 2 (June 2003). Winger, Gregory H., and Anshul Jain. “Mr. Worldwide: International Affairs and the American Post-Presidency.” Congress & the Presidency 43, no. 1 (2016): 1–54. https://doi.org/10.1080/07343469.2015.1117160 Theakston, Kevin. “Life after Political Death: Former Leaders in Western Democracies.” Representation 48(2). DOI: 10.1080/00344893.2012.683494 Schaller, Thomas F., and Thomas W. Williams. “The Contemporary Presidency: Postpresidential Influence in the Postmodern Era.” Presidential Studies Quarterly 33, no. 1 (2003): 188–200. Roberts, Jane. “Exiting the Political Stage: Exploring the Impact on Representative Democracy.” British Politics (2018). https://doi.org/10.1057/s41293-018-00091-3 McClanahan, Shaelyn M., Courtney M. Page, and Laurelin M. Weiss. “First Ladies of the Twentieth and Twenty-First Centuries: An Evolution of the Role.” MPSA Annual National Conference, 2008. Natalie Gonnella-Platts and Katherine Fritz, A Role Without a Rulebook: The Influence and Leadership of Global First Ladies (George W. Bush Institute and International Center for Research on Women, 2017).
	Uzupełniająca lista lektur	Davis, Michael A. “The Post‐Presidential Years of Gerald R. Ford.” In A Companion to Gerald R. Ford and Jimmy Carter, 513–531. 2015. Brinkley, Douglas G. The Unfinished Presidency: Jimmy Carter’s Quest for Global Peace. New York: Viking Adult Press, 1998. Wilson, Edith Bolling Galt. “Actions Speak Louder than Words.” In Inventing a Voice: The Rhetoric of American First Ladies, Chapter 6. Winger, Gregory H., and Anshul Jain. “Mr. Worldwide: International Affairs and the American Post-Presidency.” Congress & the Presidency 43, no. 1 (2016): 1–54. https://doi.org/10.1080/07343469.2015.1117160
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Kurs poświęcony jest analizie tego, w jaki sposób (byli) prezydenci Stanów Zjednoczonych wywierają wpływ na amerykańskie społeczeństwo, politykę i kulturę po zakończeniu kadencji. W szczególności zajmuje się wpływem okresu po zakończeniu prezydentury oraz roli pierwszej damy na: 1) instytucje polityczne i rozwój demokracji: ewolucję roli byłych prezydentów (i pierwszych dam) od życia prywatnego na emeryturze do aktywnej działalności publicznej; zmieniające się normy dotyczące przywództwa politycznego w Stanach Zjednoczonych; 2) współczesną amerykańską kulturę polityczną: bada, w jaki sposób byli prezydenci (i pierwsze damy) kształtują opinię publiczną poprzez przemówienia, książki, fundacje charytatywne, występy w mediach oraz poparcie polityczne; analizuje, w jaki sposób Amerykanie pamiętają i oceniają dziedzictwo prezydentów; 3) pamięć publiczną i tożsamość narodową: analiza bibliotek prezydenckich, wspomnień, muzeów i uroczystości upamiętniających jako miejsc, w których kształtuje się historia i tożsamość narodowa. Badanie, w jaki sposób konkurujące ze sobą interpretacje byłych prezydentów odzwierciedlają szersze debaty społeczne i polityczne; 4) kariery po zakończeniu kadencji prezydenckiej takich postaci, jak na przykład Jimmy Carter, Barack Obama i Donald Trump; 5) prezydentura i rola pierwszej damy w konstytucji, innych ustawach i przepisach 6) społeczeństwo obywatelskie i wpływ globalny: w jaki sposób byli prezydenci (i pierwsze damy) angażują się w dyplomację, działalność humanitarną, filantropię i międzynarodowe działania rzecznicze. Rozważa globalną rolę amerykańskich przywódców politycznych wykraczającą poza ich konstytucyjne funkcje. 7) zagadnienia współczesne: łączy wydarzenia historyczne z aktualnymi debatami na temat
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.